

Haridus- ja noorsootöö (HNT) valdkonna töörühma 2024.a RE LR ettepanekutest tulenev TÖÖPLAAN 2023

TAUSTAKS:

- VV koalitsioonilepe 2023-2027: <https://valitsus.ee/valitsuse-eesmargid-ja-tegevused/valitsemise-alused/koalitsioonilepe-0#haridus>
- VV tegevuskava: (veel ei ole leitav)
- PGS: <https://www.riigiteataja.ee/akt/13332410?leiaKehtiv>
- Strateegilised alusdokumendid ja programmid: <https://www.hm.ee/ministeerium-uudised-ja-kontakt/ministeerium/strateegilised-alusdokumendid-ja-programmid> (Haridusvaldkonna arengukava 2021-35; Noortevaldkonna arengukava 2021; Haridus- ja noorteprogramm 2023-26)

HTM -
Haridusvaldkonna_are

HTM -
Noortevaldkonna_are

HTM - Haridus_ ja
noorteprogramm 202

HTM - Haridus- ja
noorteprogrammi lisa

HTM - Õpetajate
järelkasvu_arnengusu

- HTM: Õpetajate järelkasvu tegevuskava 2021-2026

n r	Eesti Linnade ja Valdade Liidu ettepanekud ja selgitused	Töörühma läbirääkimised erinevate osapooltega, seisukoht/tulem	Ajaraam (kuu); täitmine
ELVLi prioriteedid:			
1.	Koolitoit - riigipoolse koolilõuna toetuse maksumuse suurendamine, täiendava toetuse maksmine lastaia laste toiduraha kompenseerimiseks. Kasvava inflatsiooni, sh toidukaupade jätkuva hinnatõusuga, ei ole võimalik või on väga keeruline alates 2018. aastast kehtiva ühe euro suuruse riigipoolse toetuse juures pakkuda õpilastele kvaliteetset ja tervislikku koolilõunat. Koolilõuna toetust antakse 175 eurot statsionaarse õppe õpilase kohta 24,8 miljonit (<i>RM esialgsete andmete kohaselt</i>). Eeldatav vajadus koolitoidu vahendite katteks riigi tasandil 44,6 miljonit (ei sisalda koolieelsete lasteasutuste toidukulu). Täiendav vajadus riigi tasemel 19,8 miljonit Toetus võiks olla tulubaasi osa. Arvestuslik tulumaksumäära tõus funktsiooni üleandmisel tulubaasi +0,32%, sh täiendava vajaduse katteks omavalitsustele eraldatava tulumaksumäära osa tõus 0,14%. Siiani ei ole riik toetanud lasteaiade laste toitlustamist. Ettepanek oleks täiendava toetuse kehtestamine lasteaiade lastele toitlustuskulude katteks. Koolieelsete lasteasutuste toidukulu katmise vajaduse saab arvutada aluseks võttes toidukulu piirmäära sõime ja lasteaiarühmaelastele korrutades selle laste arvuga. Näiteks Tallinna täiendav vajadus 9,2 miljonit. Toidukulu piirmääraks sõimerühmaelisel lapsel 2,70 ja lasteaiarühmaelisel lapsel 3,00 eurot päevas. 2022/2023 õppeaastal on lasteaias 21 232 last.	- https://koolitoiduliit.ee/index.html# - TAI: https://tai.ee/et - SOM: https://sm.ee/tervise-edendamine-ravi-ja-ravimid/tervise-edendamine-ja-haiguste-ennetamine/toitumine-ja-liikumine - „Tervisekaitsenõuded toitlustamisele koolieelses lasteasutuses ja koolis“ https://www.riigiteataja.ee/akt/120042012008 - HTM, RM	Mai/juuni
2.	Riikliku koolitustellimuse suurendamine kooliõpetajatele. Haridusvaldkonna väljakutse on haridustöötajate (pedagoogid, tugi-spetsialistid – psühholoogid, sotsiaalpedagoogid, eripedagoogid, HEV-koordinaatorid, haridusjuhid) järelkasv ja jätkusuutlikkus. Selle tagamiseks tuleb a) suurendada riiklikku tellimust b) pakkuda senisest paindlikumaid õppimisvõimalusi, et karjääripöörarajad leiaksid	- HTM	Mai/juuni

	tee haridusvaldkonda c) pakkuda mikrokraadide näol täiend- ja ümberõppe võimalusi d) tagada, et haridustöötajate palk oleks 120% keskmisest palgast e) töötada välja motivatsioonipaketid haridustöötajatele (lähetustoetus, stipendium, eluaseme võimalus).		
3.	Toetus kohalikele omavalitsustele munitsipaalhoonete energiatõhususe suurendamiseks, sh lasteaedade nõuetele vastavaks viimiseks aastaks 2030. Järjest süvenevas energiakriisis on oluline toetada kohalikke omavalitsusi hoonete energiatõhususe parandamisel, et pikemas perspektiivis vähendada omavalitsuste kulutusi energiale ning täita ka riiklikest nõuetest tulenevaid eesmärgi. Siinkohal on oluline silmas pidada, et omavalitsused on oluliselt vähendanud investeeringute mahtu, et toime tulla jooksvate kulude katmisega. Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestati 2011. aastal koolieelse lasteasutuse tervisekaitse nõuded, millele peavad kõik lasteaiad, kellel on kehtiv koolitusluba 1. jaanuari 2010. a seisuga, vastama hiljemalt 1. septembriks 2030. Näitena on sellega seoses on ainuüksi Tallinna linnal vajadus rekonstrueerida veel hinnanguliselt 80 lasteaeda. Selle teostamine järgneva 8 aasta jooksul eeldab, et uuenduse läbib vähemalt 10 lasteaeda aastas. Erinevatest kriisidest ja üldisest majandusolukorrast tulenevalt on samas aga investeerimisvõimekus oluliselt vähenenud, mis tähendab, et 2030. aastaks seatud eesmärgi täitmine ei ole võimalik. Üle riigi on tervikuna uuendada vaja ligi 230 alusharidus asutust. Ühe 12-rühmalise lasteaia investeeringu kogumaksumus on ca 10 mln eurot. Näiteks Tallinna linnas oleks vaja rekonstrueerida vähemalt 10-13 lasteaeda aastas. Viimastel aastatel on eelarvelisi vahendeid olnud 5 lasteaia rekonstrueerimiseks aastas. 2030 aasta kursil püsimiseks oleks vajalik täiendav rahastus. Lasteaedade investeeringu vajadus töörühma andmetel ca 80 mln aastas ja seda regulaarselt kuni 2030 aastani.	- HTM	Mai/juuni

Täiendavad ettepanekud:		
4.	Koolieelsete lasteasutuste õpetajate toetus. Riigiraha 31.12.22 andmetel seisuga 31.01.2023 on 2022. a 11 kuu kohta tuletatud õpetajate tööjõukuluks koos maksudega 158,17 mln eurot. Lisades 2023. aastaks + 23,87% saame täiendavaks tööjõukuluks 37,75 mln eurot. Täiendava toetuse vajadus 22,75 miljonit. Toetus võiks olla tulubaasi osa. Arvestuslik tulumaksumäära tõus funktsiooni üleandmisel tulubaasi +0,27%, sh täiendava vajaduse katteks omavalitsustele eraldatava tulumaksumäära tõus 0,17%. Koolieelsete lasteasutuste õpetajate tööjõukulude toetus on ette nähtud lasteaiasõpetajate ja tugispetsialistide tööjõukulude katmiseks või tugiteenuste kättesaadavuse tagamiseks. Arvestades VV otsuseid õpetaja töötasu alammäära kiirel kasvul ja kehtestatud nõuet kohalikele omavalitsustele toetuse saamiseks on tänane toetuse osakaal kogukuludest minimaalne ja toetuse suurendamine selles osas väga vajalik. Lasteaedades töötavate tugispetsialistide arvestuslik tööjõukulu oli 11,94 mln eurot, lisades 2023. aasta tööjõukulule juurde 23,87% ehk 2,85 mln eurot. Toetus võiks olla tulubaasi osa. Arvestuslik tulumaksumäära tõus funktsiooni üleandmisel tulubaasi +0,02%.	Juuni/august
5.	Huvitegevuse ja huvihariduse toetus Taastada 2021. aasta tase 14,25 mln eurot, millele liidetud 2023.a arvestuslik inflatsiooni määr 8%, koonsummas 15,4 mln eurot. Täiendava toetuse vajadus on 5,15 miljonit eurot. Toetus võiks olla tulubaasi osa. Arvestuslik tulumaksumäära tõus funktsiooni üleandmisel tulubaasi +0,11%, sh täiendava vajaduse katteks omavalitsustele eraldatava tulumaksumäära tõus 0,04%.	Juuni/august
6.	Õpetaja tööjõukulude toetuse lõtk/diferentseeritav osa tõsta 25%-le (hetkel 17,1%).	Juuni/august

	Fiskaalne mõju: ca 27,83 mln eurot Õpetajate töötasu kasvu ei tohi teha teiste haridustoetuste või tööjõukulude toetuse lõtku arvelt. Koolidel on kasvanud vajadus õpetajate täiendavateks lisatasudeks seoses suurenenud töökoormusega sh osalise distantsõppe ja/või hübriidõppe korraldamisega).																																						
7.	Haridustoetuse õiglane jaotus selliselt, et õpilaste arvu kasvuga kaasnevad täiendavad kulud nelja kalendrikuu osas (sept - dets) ei oleks KOV kanda. Lisatud Rae VV näide põhjenduseks, so koos õpilaste arvu kasvuga ja täiendava KOV kuluga (13.12.22) <table><tr><th></th><th></th><th>pearaha</th><th>õp.tööjõu kulu</th><th>juhtide palk</th><th>koolitus</th><th>õppevahe ndid</th><th>koolilõuna</th><th></th></tr><tr><th>aasta</th><th>õpilased</th><th>4 kuud sept.-dets</th><th>4 kuu summa</th><td>30,66667</td><td>4</td><td>19</td><td>75</td><th>kokku</th></tr><tr><td>2021</td><td>202</td><td>549</td><td>110 965</td><td>6 195</td><td>808</td><td>3 838</td><td>15 150</td><td>136 956</td></tr><tr><td>2022</td><td>144</td><td>590</td><td>84 912</td><td>4 416</td><td>576</td><td>2 736</td><td>10 800</td><td>103 440</td></tr></table>			pearaha	õp.tööjõu kulu	juhtide palk	koolitus	õppevahe ndid	koolilõuna		aasta	õpilased	4 kuud sept.-dets	4 kuu summa	30,66667	4	19	75	kokku	2021	202	549	110 965	6 195	808	3 838	15 150	136 956	2022	144	590	84 912	4 416	576	2 736	10 800	103 440		Aug/sept
		pearaha	õp.tööjõu kulu	juhtide palk	koolitus	õppevahe ndid	koolilõuna																																
aasta	õpilased	4 kuud sept.-dets	4 kuu summa	30,66667	4	19	75	kokku																															
2021	202	549	110 965	6 195	808	3 838	15 150	136 956																															
2022	144	590	84 912	4 416	576	2 736	10 800	103 440																															
8.	Tugevajavate laste ja õpilaste toetamine ning tugipersonali puudus. Pöörame jätkuvalt tähelepanu tugispetsialistide üldisele puudusele nii koolieelsetes lasteasutustes kui üldhariduskoolides. Peame vajalikuks õpetajate täiendkoolitust kaasava hariduse põhimõtete rakendamiseks ja ka tugispetsialistide ettevalmistust ülikoolides). Tugevajavate õpilaste õpetaja tööjõukulu koefitsient tõhustatud toe korral - 2,5 ja eritoe korral koefitsient - 5. Põhjendus: eriõppe õpilaste väga erinev toe vajadus, mis ei võimalda klasside maksimaalset täituvust vastavalt hetkel kehtestatud piirmääradele.		Aug/sept																																				
9.	Huvihariduse ja huvitegevuse ning koolieelsete lasteasutuste õpetajate tööjõukulude toetus ja kultuurirahitsa toetus lisada tulubaasi arvutades välja ka summad. 2023. a tasandus- ja toetusfond https://www.fin.ee/riik-ja-omavalitsused-planeeringud/kohalikud-omavalitsused/finantskorraldus#tasandus-ja-toetusf Sealhulgas:	<i>Kultuurirahits on KuMi tööühmas</i>	Aug/sept																																				

üldharidus toetus – 468,3 mln eurot; koolieelsete lasteasutuste õpetajate tööjõukulude toetus - 15 mln eurot; noorte huvitegevuse toetus - 10,3 mln eurot. https://www.kul.ee/kultuuriranits - 2023. a riigieelarvesse kavandab Kultuuriministeerium Kultuuriranitsale täiendavalt 500 000 eurot, mis kokku teeb seega 1,5 miljonit eurot ehk keskmiselt 11 eurot põhikooliõpilase kohta (keskuses 9,60 eurot, hõreda asustusega piirkondades kuni 19,58 eurot). Keskmise summa õpilase kohta ei suurene proportsionaalselt eelarve kasvuga, sest õpilaste arv on suurenenud.		
---	--	--

LISAKS TEEMAD, mis vajavad käsitlemist, toimetamist (H. Ilves):

1. Eestikeelsele haridusele üleminek <https://hm.ee/uleminek> , tegevuskava rakendamise võimalused ja takistused KOVidel – ELVL alatöörühma töö koordineerimine
2. Üldkeskhariduse vastutus – Riigikontrolli aruanne 31.05.2022
<https://www.riigikontroll.ee/tabid/206/Audit/2549/language/et-EE/Default.aspx>
3. Haridusvõrk KOVides
4. KOVide tugiteenuste keskused, nende võimekus ja head praktikad. (Lisaks kaasava hariduse meetme uus periood tulekul) – võrgustik, eestvedaja Tartu Hariduse Tugiteenuste Keskus <https://www.htk.tartu.ee/>
5. Noorte vaimne tervis – HARNO, ENK, TAI, HTM
6. Täiskasvanuhariduse edendamine KOVides, ennetamine on tõhusam ja odavam – koostöö ANDRASE ja KOVidega
7. Haridusvõrgu korrastamine KOVides, sh hariduskonverents „HaridusLood“ 24.11.2023 Jõhvi kontserdimajas ELVL ja HTM
<https://www.elvl.ee/hariduslood>
8. Pilootprojekt VOL 2 teine grupp: „Õpetajate töö- ja palgakorralduse kaasajastamine“ ELVL ja HTM
9. KOV haridusjuhtide õppepäevad Saaremaal (ELVL)
10. Erinevad küsitlused (ELVL)
11. Veebiseminarid KOV haridusjuhtidele /ELVL ja HTM
12. ...

Koostas:
Hille Ilves
ELVL nõunik